

1.8.2019

Kunnan- ja kaupunginhallituksille

Avustuksen hakeminen kuntien digitalisaation edistämiseen ja ehdotukset kuntien yhteiseksi hankkeiksi

Valtion talousarvioon vuodelle 2019 on otettu 30 000 000 euron määräraha (momentti 28.90.32 Valtionavustus kuntien kannustinjärjestelmiin, siirtomääräraha 3 v.), jolta voidaan myöntää avustusta kunnille ja kuntayhtymille digitalisaatiota edistäviin hankkeisiin. Avustuksista päättää valtiovarainministeriö. Valtioneuvosto antoi 11.7.2019 valtionavustuslain (688/2001) 8 §:n nojalla asetuksen kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmästä (893/2019).

Valtionavustusta voidaan myöntää digitalisaatiota edistäviin hankkeisiin, jotka ovat kuntien toimintatapoja tai palveluprosesseja uudistavia sekä niiden laatua ja vaikuttavuutta parantavia.

Tavoitteena on tukea kuntien digitalisaatiota, joka tukee kuntien toimintatapojen uudistamista, asiakaslähtöisyyttä ja, jonka avulla on mahdollista saavuttaa kustannussäästöjä. Tavoitteena on myös edistää digitalisaatioon liittyvien valtakunnallisten strategisten tavoitteiden toteuttamista kuntalähtöisesti sekä kannustaa kuntia yhteistyöhön.

Määräraha jaetaan kahteen kohteeseen, joista kohde 1 on suora avustushaku ja kohde 2 kaksivaiheinen haku, johon jätetään ensin ehdotuksia. Tässä kirjeessä kerrotaan, miten avustusta haetaan kohteeseen 1 ja miten jätetään ehdotuksia kohteeseen 2. Kohteen 2 avustushaku aukeaa ehdotusten työstämisen jälkeen syksyllä 2019.

Viitteellisenä suuruusluokkana voidaan alustavasti arvioida, että kohteen 1 ja 2 mukaisiin avustuksiin käytettäisiin kumpaankin noin puolet avustukseen varatuista määrärahoista. Lopullinen kuhunkin kohteeseen myönnettävien avustusten määrä ratkeaa kuitenkin vasta hakemusten arvioinnin jälkeen ja voi poiketa em. arviosta.

Kohde 1: Avustuksen hakeminen kunnan tiedolla johtamisen parantamiseen, datan hyödyntämiseen sekä näihin liittyvän tietojohdamisen ja toimintaprosessien kehittämiseen

1. Avustuksen kohde

Avustusta voi hakea kunnan tiedolla johtamisen parantamiseen, datan hyödyntämiseen sekä näihin liittyvän tietojohdamisen ja toimintaprosessien kehittämiseen.

Avustuksen kohteena voivat olla:

- a. Kunnan taloushallinnon prosessien automatisointi ja sitä tukevan tiedonhallinnan kehittäminen yhteisesti määritetyn tiedon varaan.
  - i. Automatisoinnin kohteita taloushallinnossa voivat olla esimerkiksi talustapahtumatason automatisointi, kustannuslaskenta, sisäinen- ja ulkoinen raportointi tai automaattiset analyysit
- tai
- b. Muut toimenpiteet, joilla luodaan tai parannetaan kunnan edellytyksiä kunnan toimintaa, taloutta tai henkilöstöä koskevien tietojen digitalisointiin sekä näiden tietojen hyödyntämiseen toimintojen tiedolla johtamisessa.

Avustuksen myöntämisessä arvioidaan erityisesti hankkeiden yhteiskunnallisen ja taloudellisen vaikuttavuuden toteutumista sekä hankkeiden yleistä merkitystä kuntien kannalta. Kehittämisessä voi hyödyntää palveluntarjoajia, mutta kehittämisen kohteena tulee olla ennen kaikkea kunnan sisäinen toimintatapa.

Hakemuksia arvioidaan myös mm. sen suhteen

- miten kunnan tiedolla johtaminen ja ennakoiva tiedon hyödyntäminen paranevat
- miten toiminta parantaa asukkaille tarjottavia palveluita
- mitä konkreettisia toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita esitetyllä hankkeella tavoitellaan verrattuna nykytilaan
- mitä toimenpiteitä täytyy toteuttaa, että tavoitteisiin ja laajempiin vaikutuksiin päästään
- mitä laajempia vaikutuksia sidostahoihin toiminnan muutoksella on
- miten kunta seuraa tapahtunutta toiminnan muutosta
- miten laajasti hankkeen tulokset ovat kunnissa hyödynnettävissä ja sitoutuvatko hakijat tulosten jakamiseen
- miten hanke kytkeytyy kuntastrategiaan ja kunnan muuhun kehittämiseen

2. Avustuksen myöntämisen yleiset edellytykset

Avustukseen sovelletaan, mitä valtionavustuslaissa on säädetty.

Avustusta voi hakea vain sellaisiin tehtäviin, jotka ovat kuntalain (410/2015) 7 §:n mukaisesti kunnan tehtäviä.

Valtionavustusta voidaan myöntää kunnalle tai useammalle kunnalle yhdessä. Jos hankkeen toteuttamiseen sitoutuu useampi kunta, avustus voidaan myöntää ja maksaa sille kunnalle tai kuntayhty-

mälle, joka on sitoutunut vastaamaan valtionavustuksen käytöstä koko hankkeessa (hankehallinnoija). Jos tuki myönnetään hankehallinnoijalle, sen on tehtävä valtionavustuslain 7 §:n 3 momentissa tarkoitettu sopimus muiden hanketta toteuttavien tahojen kanssa.

Ennen hakemista on selvitettävä muissa kunnissa tehtyä vastaavaa työtä ja pohdittava sen hyödyntämistä hankkeen pohjana. Jos hankkeessa on useita kuntia, on kaikkien mukana olevien kuntien sitouduttava sen toteuttamiseen.

Ennen hakemuksen jättämistä kunnan on hyvä arvioida digitalisaationsa astetta kuntien digitalisaation kypsyysmallin pohjalta: https://tietokayttoon.fi/artikkeli/-/asset_publisher/10616/selvitys-kuntien-digipotentiali-loytyy-organisaatorajat-ylittavista-asiakaslahtoisista-uusista-palveluista. Arvioinnin tarkoituksena on lisätä kunnan ymmärrystä uudistettavan palveluprosessin digitalisaation nykytilasta ja tavoiteltavasta muutoksesta. Nykytilanteen digitalisaatioaste ei kuitenkaan vaikuta avustuksen suuruuteen.

Arviointiperusteet

Hakemuksia arvioidaan sen suhteen, millaista yleistä merkitystä kyseisellä toiminnalla on kunnissa ja miten parhaita käytäntöjä ja innovaatioita pyritään levittämään. Hankkeiden toteutuskelpoisuutta ja vaikuttavuutta suhteessa hankkeen laajuuteen arvioidaan. Lopputulosten ja prosessin on oltava monistettavissa tai muulla tavoin hyödynnettävissä muissa kunnissa. Avustusta saaneet hankkeet on oltava toteutettavissa vuoden 2021 marraskuun loppuun mennessä.

Hankkeesta saatava hyötypotentiali ja vaikuttavuus on arvioitava hakulomakkeella. Ratkaisujen tulee olla kunnan toimintatapoja ja palveluprosesseja uudistavia ja niillä tulee olla kustannusten vähenemistä tai kustannusten kasvun hillitsemistä koskevat tavoitteet.

Ensisijaisesti tuetaan sellaista toimintaa, joka ei ole saanut muita avustuksia.

Avustuksen käytön ehdot

Valtionavustuksen käytön ehtona on, että avustuksen saajat sitoutuvat kokemusten jakamiseen hankkeen toteutusvaiheessa ja hankkeen tuloksia kuvaavat tiedot ovat myös muiden kuntien hyödynnettävissä. Avustuksen hakijoiden on varmistettava, että avoimesti hyödynnettäväksi soveltuvat, avustuksen kohteena olevat tuotokset ovat vapaasti käytettävissä, muokattavissa, levitettävissä ja edelleen kehitettävissä hankkeen päättymisen jälkeen. Tuotokset on laadittava siten, että ne ovat ymmärrettäviä myös oman organisaation ulkopuolella.

Hankkeessa on hyödynnettävä soveltuvin osin yhteentoimiva.suomi.fi –yhteentoimivuusalustalta löytyviä sanastoja, koodistoja ja tietomalleja ja mahdolliset uudet sanastot, koodistot ja tietomallit on julkaistava siellä. Uusia palveluja tai sovelluksia luotaessa niiden tuleva hallintamalli on kehitettävä hankkeen aikana.

Avustuksen hakijoiden tulee ensisijaisesti käyttää palvelu- ja sovellushankinnoissa JHS 166 -ehtoja, jotka ovat suositeltavia avoimen lähdekoodin ja rajapintojen hankinnoissa. Kehitetyt palvelut on kuvattava suomi.fi:n palvelutietovarantoon.

Valtionavustukseen oikeuttavia, hyväksyttäviä kustannuksia ovat hankkeesta aiheutuvat:

- 1) henkilöstökustannukset
- 2) matkakustannukset
- 3) toimitilojen vuokrat
- 4) ostetun tai käyttöluvalla hankitun tutkimuksen, tietämyksen sekä konsultoinnin ja vastaavien palveluiden kustannukset, kun niitä on käytetty yksinomaan hanketta varten

5) muut toimintakustannukset, mukaan lukien suoraan hankkeesta aiheutuvat materiaalien, tarvikkeiden ja vastaavien tuotteiden kustannukset.

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole aineellisista investoinneista tai laitteistojen hankkimisesta aiheutuvat kustannukset. Hyväksyttäviä kustannuksia eivät myöskään ole ohjelmistolisenssit muutoin kuin kehittämishankkeen kannalta välttämättömiltä osin.

Kunnan tai kuntayhtymän omien toimintayksiköiden veloittamien kustannusten on oltava kirjanpidon toteutuneisiin menoihin perustuvia.

Hankkeella on oltava erillinen projektikirjanpito, kuten oma projektiseuranta tai kustannuspaikka, jotta hankekustannuksia voidaan tarkastella erillisenä kunnan muusta toiminnasta.

Myönnettävän valtionavustuksen enimmäismäärä voi olla enintään 85 prosenttia hankkeen valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Enimmäismäärää laskettaessa kustannuksiin ei hyväksytä arvonlisäveron osuutta.

Valtionavustuksen saajan on laadittava valtiovarainministeriölle ministeriön ilmoittamalla tavalla selvitys hankkeella saavutetuista tuloksista ja vaikuttavuudesta, muuttuneista toimintatavoista, tulosten hyödynnettävyydestä muissa kunnissa sekä hankkeen toteuttamisesta ja sen kustannuksista. Selvitykseen on liitettävä tilintarkastajan lausunto avustuksen käytöstä.

Valtiovarainministeriö voi suositella kunnille hankkeita yhdistämistä tarkoituksenmukaisuusperusteella. Tällöin kunnat voivat arvioida hankkeiden yhdistämistä ja yhteisen hakemuksen jättämistä kohteeseen 2.

3. Hakeminen

Avustusta haetaan täyttämällä sähköinen webropol-hakemus (<https://link.webpolsurveys.com/S/8B43B490D8CC2B9F>). Hakulomakkeessa on kaikkia kohteita koskien tarkempia kysymyksiä liittyen hankkeen tavoitteisiin, tekemiseen ja vaikuttavuuteen. Se sisältää myös kohdat hankkeen työsuunnitelmasta sekä kustannuksista ilman arvonlisäveroa. Hakulomakkeeseen ei voi liittää liitteitä. Hakulomakkeen kysymyksiin voi tutustua ennakkoon osoitteessa <https://vm.fi/kuntien-digitalisaation-kannustinjarjestelma>.

Avustuksen hakuaika päättyy 19.9.2019 kello 16.15. Määräajan jälkeen tulleita hakemuksia ei oteta huomioon avustusta myönnettäessä. Päätökset avustuksen myöntämisestä pyritään tekemään lokaussa 2019.

4. Maksatus ja raportointi

Avustus maksetaan pääsääntöisesti kolmessa erässä. Ensimmäinen erä, enintään 50 prosenttia myönnetystä avustuksesta, maksetaan tukipäätöksen jälkeen. Seuraava erä maksetaan hankkeen etenemisen mukaisesti maksatushakemuksen perusteella. Viimeinen erä maksetaan loppuraportoinnin jälkeen toteutuneet kustannukset huomioiden. Hanke tulee olla toteutettu ja loppuraportointi tehtynä viimeistään 30.11.2021. Mahdollisesti käyttämättä jäänyt tai liikaa maksettu avustus tai sen osa tulee palauttaa valtionavustuslain 20 §:n mukaisesti.

Väliraportointia hankkeiden etenemisestä ja avustuksen käytöstä on suoritettava [Hankesalkku](#)-välineellä neljän kuukauden välein olevin, erikseen ilmoitettavin, määräajoin. Väliraportoinnin tulee sisältää kuvauksen hankkeiden etenemisestä, tavoiteltujen vaikutusten saavuttamisen vaiheesta

sekä tiedot kustannusten toteutumasta. Kustannuksista on erikseen käytävä ilmi arvonlisäverottomat kustannukset sekä arvonlisäveron määrä.

Loppuraportointi hankkeiden vaikuttavuudesta ja avustusten käytöstä on toimitettava valtiovarainministeriöön sitä koskevalla lomakkeella 30.11.2021 mennessä.

Loppuraportointi sisältää kuvauksen hankkeiden vaikuttavuudesta, muuttuneista toimintatavoista, tehdystä työstä ja sen tuloksista sekä tiedot toteutuneista kokonaiskustannuksista. Se tehdään tarkemmalla lomakkeella, joka lähetetään avustusta saaneille kunnille ajoissa. Liitteeksi tulee liittää tilintarkastajan lausunto avustuksen käytöstä. Kustannuksista on erikseen käytävä ilmi arvonlisäverottomat kustannukset sekä arvonlisäveron määrä.

Kohde 2: Ehdotukset useiden kuntien yhteisesti toteutettaviksi hankkeiksi.

Kunta voi jättää ehdotuksensa tai ilmoittaa kiinnostuksestaan osallistua kuntien yhteisesti toteuttamiin digitalisaatiota edistäviin hankkeisiin, jotka ovat kuntien toimintatapoja tai palveluprosesseja uudistavia sekä niiden laatua ja vaikuttavuutta parantavia.

Aiheet voivat vaihdella ja kunnat voivat esittää niitä omista tarpeistaan käsin. Ehdotuksia toivotaan esimerkiksi siitä, kuinka asukas otetaan kuntien toiminnan muutoksen avulla keskiöön. Ideat voivat olla innovatiivisia ja uusia, esimerkkejä voi myös etsiä jo tehdystä kehittämistyöstä, esimerkiksi 6aika-yhteistyössä, Kira-Digissä tai Digikuntakokeilussa. Aiheet voivat liittyä myös esimerkiksi ajasta ja paikasta riippumattoman työn edistämiseen kunnissa, kuntalaisten sähköiseen asiointiin, sopimusten hallintaan tai materiaalien, logistiikan tai kuljetusten optimointiin. Aiheiden tulisi liittyä kansallisiin digitalisaation kehittämistavoitteiden teemoihin.

Ehdotuksissa on kuvattava mm.

- miten ehdotus parantaa kuntien toimintatapoja tai palveluprosesseja sekä niiden laatua ja vaikuttavuutta
- ehdotuksen tavoitteet ja toivottu lopputulos
- ehdotettavan kehittämiskohteen merkitys kuntakentällä ja tulosten hyödynnettävyys
- ehdotetun idean kustannuspotentiaali
- ehdotuksen jatkokehittelyn ja toteutuksen mahdolliset riskit

Ehdotuksia yhteishankkeiksi voi jättää tai ilmoittaa kiinnostuksesta 5.9.2019 kello 16.15 mennessä täyttämällä sähköinen webropol-hakemus (<https://link.webropolsurveys.com/S/11065C2059E82FD4>). Ehdotuksia ja ilmoittautumisia jättäneille kunnille järjestetään yhteinen työpaja 27.9.2019 Helsingissä. Työpajan tarkoituksena on auttaa kuntia verkostoitumaan ja kehittämään yhteishankkeita. Yhteishankkeille avataan valtionavustushaku syksyllä 2019. Hankkeisiin sovelletaan samoja avustuksen myöntämisen yleisiä edellytyksiä, jotka on kuvattu kohdassa 2.

Lisätietoja

Lisätietoja avustuksesta ja hakemisesta löytyy valtiovarainministeriön internet-sivulta osoitteesta <https://vm.fi/kuntien-digitalisaation-kannustinjarjestelma>.

Hakemuksia koskeviin kysymyksiin vastaavat valtiovarainministeriössä finanssineuvos Anne-Marie Välikangas, puh. 02955 30020 ja neuvotteleva virkamies Suvi Savolainen, puh. 02955 30122, sähköposti: etunimi.sukunimi@vm.fi.

Sirpa Paatero
Kunta- ja omistajaohjausministeri

Suvi Savolainen
Neuvotteleva virkamies

Tiedoksi:

VM/budjettiosasto
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Sosiaali- ja terveysministeriö
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ympäristöministeriö
Suomen Kuntaliitto